

Veel mensen zeggen dat de stand van de huismus achteruit gaat. Maar cijfers die deze bewering hard maken zijn er niet, in elk geval niet uit ons werkgebied. Guus van der Poel bedacht een telmethode en zoekt hulp voor een mussenwerkgroep.

Guus van der Poel

Huismussen tellen in de buurt: Wie doet er mee?

Sinds enige tijd strooi ik op de stoep voor mijn huis dagelijks op een min of meer vast tijdstip zgn. winterstrooivoer. Het bestaat uit een mengsel van granen, zonnepitten en andere zaden, en is vanaf september/oktober in elke dierenpeciaalzaak verkrijgbaar. Het viel me op dat vooral mussen enthousiast gebruik maken van deze voedselbron. Aanvankelijk waren er maar een paar mussen, maar binnen een week was hun aantal gegroeid tot 32-35 stuks. Dat is sindsdien constant gebleven. Het lijkt erop dat deze methode een vaste groep mussen uit de buurt recruteert. (Er zijn bovendien nog andere vaste klanten: 2-6 turkse tortels, 2 eksters, vinken, koolmezen, pimpelmezen, roodborst, heggemus en merels. De laatste 3 soorten eten niet mee maar worden waarschijnlijk aangelokt door alle heisa van de mussen). Het is duidelijk dat vogels snel leren dit soort voedselbronnen in hun dagelijkse ritme in te passen: als ik naar buiten kom hoor ik nog net geen gejuich opgaan, maar de mussen, vinken en tortels zitten al wel op me te wachten.

Deze waarnemingen brachten me op het idee dat je met deze methode een aardige indruk zou kunnen krijgen van de mussenstand in een bepaald gebied en ook van de eventuele voor- of

Huismus

achteruitgang daarvan als je dit een aantal jaren achtereenvolgens zou herhalen. In de wandelgangen hoor je dikwijls zeggen dat de mussenstand achteruit zou (zijn ge-)gaan. Kwantitatieve gegevens om deze stelling te onderbouwen zijn er echter nauwelijks. Binnen de werkgroep tuinvogels worden mussen wel geteld, maar niet iedereen gebruikt op dezelfde manier voer als lokmiddel en telt op het zelfde tijdstip. Om die lacune althans voor het werkgebied van onze vogelwerkgroep weg te werken, zou het zinvol zijn als er zich binnen onze vogelwerkgroep voldoende mensen zouden willen aanmelden om op een gestandaardiseerde manier mussen te tellen en de gegevens te rapporteren.

Een mussenwerkgroep dus. Het leuke is dat iedereen mee kan doen: het kost weinig tijd en je hoeft er nauwelijks de deur voor uit.

De mus is een standvogel. Waarschijnlijk bestaat de groep mussen in het najaar uit de broedvogels van het voorafgaande seizoen en eerste kalenderjaar dieren. Laat in het voorjaar (laat zeggen half maart) zal de groep bestaan uit de vogels die in de directe omgeving zullen gaan broeden. Het is daarom aanbevelenswaardig om in beide perioden tellingen te verrichten. Of je in het kader van een dergelijk onderzoek de hele winter door zou moeten blijven voeren is een punt van discussie: je beïnvloedt daarmee wel de overlevingskansen en mogelijk ook de dispersie van de eerstejaars.

De methode is simpel: minimaal twee weken achter elkaar dagelijks op een vast tijdstip, dat niet te dicht bij zonsopgang en zonsondergang dient te liggen (mussen zijn langslapers en gaan vroeg naar bed) zeg 5 handen wintervoer strooien op een vaste plek. Het tellen gaat het makkelijkst als je het voer strooit op een betegelde plek. Je hebt dan ook geen last van ontkiemende zaden in de tuinen het volgende groeiseizoen. Mijn ervaring is dat

15-30 min na het strooien maximale aantallen aanwezig zijn. Het tellen is overigens minder makkelijk dan je op het eerste gezicht zou denken: mussen zijn verbazend waakzaam en vliegen bij het minste of geringste op. Bovendien hippen ze vrolijk door elkaar heen als ze aan het fourageren zijn. Met enig geduld lukt het echter wel. Als het er niet teveel zijn kan zelfs het aantal mannetjes geteld worden. Als er voldoende mensen mee doen, kunnen de volgende vragen beantwoord worden:

1. hoe talrijk is de mus in onze omgeving? Zijn er duidelijke locale verschillen in dichtheid?
2. hoe ontwikkelen de aantallen zich over het winterseizoen?
3. hoe ontwikkelen de aantallen zich over meerdere jaren?

Belangstellenden kunnen zich bij mij opgeven, het liefst via een briefkaartje (adres: Bührmannlaan 54, 1381 GM Weesp). Deelnemers stuur ik dan zo spoedig mogelijk nadere instructies en een score-formulier waarop de tellingen gemakkelijk kunnen worden bijgehouden. Het lijkt me nuttig en leuk gegevens te verzamelen over een vogel die iedereen kent, maar waar toch verhoudingsgewijs weinig van bekend is.